

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bibliotheca Rhetorum

In quo Causae Forenses, Liber Epistolarum, Liber Fabularum, Et
Oratiunculae

Le Jay, Gabriel François

Ingolstadij, 1726

Filij Luc. Junij Bruti Consulis ab ipso Patre morte damnati. Causa III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71049](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71049)

dum rei bene gestæ gratia, et reum absolvi viderint, illustriora virtutis suæ præmia possint expectare.

His ergo adductis rationibus, Quirites, absolvendum pœnâ capitis Horatium iudico; vos sententiam hanc meam vestris suffragiis confirmate.

FILII LUCII JUNII
BRUTI CONSULIS

AB IPSO PATRE MORTE
DAMNATI.

CAUSA TERTIA.

In genere Judiciali.

ARGUMENTUM.

Cùm pulsus Româ Tarquinius, ejusque Liberi fuissent studio & operâ L. Junii Bruti, qui primus exactis Regibus Consulatum gessit: ejusdem Bruti uterque filius clandestina de revocandis

in

*in urbem Tarquinii consilia inierant.
Verùm reiectâ fraude vocati ambo Pa-
tris ipsius ad Tribunal, eodem iudice
capitis pœnâ multati sunt.*

ACTORES.

L. JUNIUS BRUTUS Consul.

SERVIUS Brutorum Accusator.

TULLUS Brutorum Defensor.

JUNIUS BRUTUS Filius Consulis
pro se & pro Fratre perorans.

SERVIUS Brutorum Accusator.

Quàm gravem hodie, quàm acerbam condi-
tionem experior, Iudices, qui vel impositi
mihi muneris partes negligere debeam, vel
Jvenes fortissimos, eosdemque longo usu mihi
conjunctissimos cogar accusare. Equidem diu
multumque dubitavi, quid agerem, interque vali-
dissimas utrinque necessitudinis atque officii ra-
tiones suspensus animus, quid statueret, satis non
videbat. Accedebant aliæ causæ non leves, quæ
merum acuerent augerentque sollicitudinem. Hinc
criminis ipsius atrocitas, patriæ studium, liberta-
tis amor ad repetendas à nocentibus pœnas sti-
mulabant, inde spectata multis in rebus utrius-
que Jvenis magnanimitas, parentis optimi re-
verentia, ipsum Bruti nomen tam carum huic urbi,
tam verendum, ad misericordiam inflectebant.
Tamen vicit demum Patriæ charitas; & commu-
nis utilitatis ratio privatæ benevolentiae vim supe-
ravit.

ravit. Memini me in hoc sapice dignitatis constitutum, unde securitati hujus urbis, & totius Populi Romani commodis invigilarem, non posse quidquam indulgere vel carissimis Juvenibus, qui Patriam, servitutem in novam trahere, & dulce libertatis munus auferre cogitassent.

Ignoscite igitur mihi, infortunati Juvenes, ego si durus accusator accedam, qui studiosissimus utriusque patronus esse voluissem; si conjurasse videar vestram in perniciem, qui pro salute vestrâ fortunas omnes, auctoritatem, vitam ipsam ultrò devovissem. Verùm heu! jubet Patria, fortunis omnibus, omni necessitudine, vitâ ipsâ carior id exequi muneris, quod fidei nostræ commisit, & vel invitum ac reluctantem cogit ad ea descendere, quæ, & ab indole prorsus aliena sunt, & propensissimæ meæ erga vos voluntati repugnant.

Quâ in re sustentat me me, ac reficit sapientissimi fortissimique Consulis exemplum, qui suo in Rempublicam studio, quam nuper in libertatem vindicavit, sobolis vel suæ facinus improbat, & parentis affectum lubens exuit, nihil ut præter severam Judicis personam sustineat. Infelicem te profectò, Brute, nam liceat mihi dolere tecum dolores tuos, infelicem te, qui filios tam tui dissimiles procreâris! Nam quis, vos, furor, Filii degeneres, in cives vestros, in Rempublicam, in parentem armavit? Ubi pudor? ubi pietas? ubi religio? ubi patriæ libertatis amor? ubi debitum parenti obsequium? ubi reliquæ virtutes tam illustribus Majorum vestrorum exemplis consignatæ tandem exulant? Ergo vos genuit pater, ut hostes patriæ infensissimos haberet? vitam vobis dedit, ut libertatis ocores turpissimos nancisceretur? Tanto utrumque studio, tam singulari diligen-

ligentia domi educavit, nihil ut ex liberali disciplina, præter dedecus sempiternum, reportaretis? Nihil erat aliud, quod traheretis ex parente, nihil quod ab eodem disceretis? Miserum certe, iterum atque iterum dico, & infortunatum patrem, qui tam alienos ab indole sua filios genuerit! miseros liberos, qui nihil paternæ virtutis potuerint æmulari!

Quo vos igitur nomine appellabimus, vel quo tandem colore recentissimum furoris vestri monumentum designabimus? Nam quid retexam funestissimæ conjurationis memoriam? Dicta dies erat cruentissimæ carnificinæ: convenerant perduelles gladiis facibusque, & omni armorum genere instructi: conflatus ex perditissimis ac flagitiosissimis hominibus exercitus, quorum alii ære alieno cum oppressi essent, solvendo impares, alii propter scelera Senatûs-consulto proscripti, Romam reverti non audebant. Eminebant inter cæteros signiferi proditionis ambo Consulii filii, furentes audaciâ, scelus anhelantes, & turpissimum de nostrâ libertate triumphum præcipientes. Instabat feralis illa hora, quæ urbis aditum Tarquiniis recluderet. Sed quid ego hæc revolvo, quæ vidit optimus quisque, & perhorruit?

O Dii immortales! tantæ indolis, morum, voluntatis, studiorumque inter eos diversitas atque discrepantia intercedat, quos ejusdem sanguinis communio sociavit! Parens hoc studuit unum, dum vixit, ut de patriâ bene mereretur; primum hoc fuit liberorum facinus, ut patriam everterent. Ille oppressam iniquo servitutis jugo urbem non tulit; hi redditam pristinæ dignitati ferre non potuerunt. Brutus, ut hostem patriæ procul expelleret, nullam habendam propinqui-

D

tatis

tatis & sanguinis rationem esse duxit; Bruti proles gemina, jura naturæ sanctissima despicit, ut eundem pulsum revocet, & cum eo tristissimum in omnes exitium inducat. Tarquinius, monstrum illud bonorum in perniciem natum, prolem ejusdem parenti non absimilem civis optimi prudentia ac singularis sollicitudo longius à nobis exegit. Civium perduellium exitiale facinus, luem illam perniciosissimam, nisi malum Saperi avertissent, restituebat. Gratias enimverò, immortales Dii, vobis hujus urbis servatoribus, quorum sine præsidio nullam jam urbem, nullam patriam haberemus.

Videte ergo, Judices, quo vos esse animo in perduelles oporteat. Pensate, si quam merentur illi gratiam, per quos non stetit, quin cives, quotquot sunt, optimi immisericorditer mactarentur. Nam quæ spes restabat alia, si Tarquinius denuo rerum dominus factus fuisset? Si rursus cum impiis liberis in hac urbe regnasset? Quem posuissent illi furori suo modum? quid intactum aut integrum à cæde & sanguine reliquissent? Percant ergo illi, qui perire omnes bonos cives voluerunt. Quod ferant tam grave supplicium, quod inferius scelere suo videri non debeat? Neque vos retineat miseri parentis orbitas & luctus ex orbitate secuturus. Equidem fateor, Judices, aliud civis optimi, patrisque amatissimi probitas, animus, studium & amor libertatis præmium reposcerent. Non deberet ille luctum pro gaudio, pro mercede supplicium, pro triumpho geminæ sobolis, & cum eâ totius domus excidium pati. At Brutum novimus, Judices; scimus quo ille incensus in patriam, quo in unumquemque vestrûm studio sit, qui se affinem, qui propinquum esse oblivisci visus est, dum de
paran-

parandâ nobis libertate ageretur. Neque verò se patrem esse meminerit, dum illata vestræ libertati labes erit vindicanda. Naturam ipsam ultro jubebit obmutescere, ut unam Consulis vocem audiat, neque aliud expectabit vigilantæ, sollicitudinis & impensæ salutis præmium, quàm ut bene mereri de vobis ac de patriâ liceat.

Quare nihil ego te monendum putem, ô Brute, ut viriles in hac causâ animos induas; non is es, qui alienis indigeas consiliis. Felicem te, si vel parens non fuisses, vel si utrumque præmatura mors jam dudum eripuisset! Quantam tibi lachrymarum segetem, quàm feralem ambobus cladem sublatam gauderemus! Sed quid ego hic doleam, quod ipse non doles? Palàm exhibe qualis sis, ô Brute; exere Consulis auctoritatem, ut nocentes plectas vel filios. Nullum apud te misericordiæ locum inveniant, qui se omni misericordiâ profus indignos præstiterunt. Priùs ipsi debitam parenti pietatem ac reverentiam exuerunt; neque tu paternum amorem exuere dubites. Talem te experiantur illi, qualem te esse voluerunt. Cæterùm nihil te pœniteat tam indignâ carere sobole; tot tibi substitutos in eorum locum puta liberos, quot cives à servitute vindicâti. Nihil illi tenabunt, quod cogatur Brutus improbare; & quæ filiis in perduellibus meritò desiderâsti, in illis devotum obsequium, reverentiam singularem, & tenerimum amorem, dum vives, experieris.

T U L L U S,

Filiorum Bruti Defensor.

Si quis aut errore lapsos aut inconsultâ ab-

D 2

reptos

reptos levitate Juvenes infortunatos tuum ad Tribunal accusavisset; tulissem æquo animo, Consul vigilantissime, & Accusatoris ipsius studium colaudâssem, qui filios amicè commonendos & paternâ charitate emendandos parenti optimo detulisset. Neque enim is ego sum, qui vel inficiari velim, quod nec miseri Juvenes ipsi diffitentur, vel eos alicujus imprudentiæ reos non putem, qui pulsos auctoritate publicâ Tarquinos revocare in urbem voluerint. Verùm cum vidi perduellionis crimen inferri optimis Adolescentibus, quorum spectatissimus in patriam amor est; cum sensi eosdem argui violatæ paternæ charitatis, qui Patrem suis ipsorum oculis, ipsâ etiam vitâ cariorem habent, non potui mihi temperare, quin conflatam utriusque in caput tantam invidiæ labem amolirer, & quos probata temper agendi ratio aut absolvit, aut saltem excusat, eos apud æquissimum Consulem, eundem ac patrem amatissimum defenderem. Ergo patiatur Accusator, vir temerè perspicax & religiosus præter modum damnari à me præposteram suam sagacitatem, quæ crimen viderit, ubi non est, & severitatem nimiam inrepari, quæ vel nullâ, vel levissimâ dignos pœnâ ad gravissimum quodque supplicii genus postulârit.

Tu verò, Consul æquissime, vide, etiam atque etiam precor, ne, dum patriæ plus nimis cupidus ac studiosus videris, non satis in filios tuos pius habeâre. Hanc mihi veniam annue, ut tibi ponam ante oculos, quod per insolentis facti dolorem expendere fortasse non licuit, Filios tuos, neque tam culpandos esse, quàm putas, neque etiam, si graviore culpâ se se implicuerint, ideo esse damnandos.

Ac

Ac primùm quidem, quis capitalis reos criminis, nisi hominum sit immitissimus, eos exilimet, qui, si peccasse dicendi sunt, non ex consulto, neque ex merâ improbitate, sed uno abrepti ætatis impetu peccaverunt. Non te fugit, Junii Brute, quàm cerea sit, & in omnem partem verti facilis adolescentia; quàm multa vel hoc solo nomine ipsi ignoscenda sint. Matura ætas, cum ab officii partibus discedit, digna sanè est, in quam acerbius invehatur, quæ nec consilii inopiam, nec impotentis animi impetum prætere mere meritò possit. Ast teneram ætatem labi, quam firmum judicium, quam rerum usus rectè vivendi magister nondum erudierit, quis, amabo, miretur tantum? Quid aliud præter infelicem casum ab eo expectes, qui, cum in lubrico loco positus sit, non habet, quo nitatur ac se sustentet? Atque ut omnibus certum sit, eos, quorum hinc causam ago, nullâ indolis perversitate depravatos, sed teneræ potiùs ætatis inscitiam ac levitate adductos à rectâ viâ declinasse, age, quod est illorum crimen?

Nihil ego dissimulare velim, Judex integerime: sit verum illud quod Accusator objectavit acriter; pulsos parentis consilio Tarquinius revocare voluerint, contraria paternæ voluntati studia secuti fuerint; cur aliam facinoris illius causam, præter inscitiam & insitam juventuti levitatem, fuisse suspiceris? Nempe si perpendissent filii tui, quo apud nos loco parentum voluntas esse debeat, quantum ab eorum imperiis deflectere scelus reputetur, tantum in se crimen admisissent, qui de revocandis in urbem Tarquiniis solâ compulsæ pietate cogitarunt? Hoc ipsum tanto cum studio tentassent exequi, si sacratissima paternæ pietatis jura hac ratione violari à se perpendissent!

D 3

At enim

At enim melius in affines, quàm in patriam vel in parentem ipsum affecti visi sunt. Tuam hic fidem, Junii Brute, te ipsum constantis liberorum in te amoris testem appello. Est aliquid in quo devotissimam filiorum erga te pietatem aliquando requisieris? Sed quid ego te, Brute, tantum interrogo? Loquatur ipsa civitas, loquantur spectatores, quotquot hic adsunt, & Juvenum tam in parentem, quàm in patriam pietati suffragentur. Quid de utroque Bruti filio videtur vobis, Quirites? Vestrum enim est hac in causâ ferre testimonium, qui talem Bruto prolem toties invidistis; qui tales huic imperio tamque cupidos rerum nostrarum defensores precati estis? an illi aut perduellionis rei, aut paternæ charitatis oblii vobis videantur? Ex quo igitur juvenilis ardor, qui nonnunquam etiam invitos rapit, tanti criminis loco computatur? ex quo damnant leges tanquam capitale quidpiam, si quis hominibus sibi cognationis vinculo conjunctis per imprudentiam adfuerit? ex quo denique, quod ætatis levitas, non malitia voluntatis admisit, tam grande piaculum censetur, ut solâ morte possit expiari?

Quanquam sit atrocius crimen illud, quod commisere, quàm revera est, digni sint illâ morte, quam irrogandam Accusator censuit. Felices illi saltem, Junii Brute, quòd te Consule, te parente damnari non possint! Quid enim crudelius foret, quàm assertorem publicæ libertatis in Liberis cædi? quid iniquius, quàm Republicæ columen proles excidio subverti? quid indignius, quàm pium ac communem patriæ parentem in nefariâ sobolis strage crudeliter mactari? sic est, Judices, vel si naturam audire Brutus rennat, tamen pater est. Quantumvis patriæ soli vivere
se

se profiteatur, vivit tamen in Liberis, & in meliore sui parte vivit; neque petere Liberos quis potest, quin & parentem ipsum petat.

Næ tu ergo durus nimis Accusator es, qui non tam filiorum, quam parentis ipsius sanguinem hac tuâ oratione tam severâ, tam rigidâ postules. Adeone omnem humanitatem exuisse te, ut, dum geminam Bruti sobolem cruentam ad necem repetis, parentem libertatis tuæ generosum assertorem salutisque defensorem acerrimum in vitæ discrimen adducas? Dirum scelus, Superi, si est apud vos pietas, avertite!

At vos, Judices æquissimi, quorum aspectu suavissimo sentio me recreari non mediocriter, & melioris fati spem suscitari, feretis æquo animo spes Junii Bruti omnes, unâ cum Liberis ejusdem cadere? tam durum siccis oculis spectaculum sustinebitis? Hoc Bruto præmium vindicatâ pro libertate referetis? Hanc illi tot laborum, quos pertulit, tot periculorum, quibus se ultrò propriâ objecit, mercedem dabitis? Et dum liberos vestros vobis ejus auxilio atque ope servatos gratulamini, dolebit ille solus avulsam sibi prolem, vobis probantibus atque arbitris, inhumaniter periisse?

Sed mori utrumque patriæ leges jubent, reclamant crudelis Accusator. Quasi verò tam sæva tamque immitis sit aut fuerit unquam Patria, ut suorum sanguinem sitiât; aut apud eam gentem versetur, quæ placari miseris nesciat ac mitescere? Eos Patria cadere velit scilicet, in quibus parentis nomen ac gloriam reveretur? quos præsentissimo sibi olim subsidio fore confidit? qui, ut paternæ laudis, sic & virtutis in spem adolescunt? Hæc te, Junii Brute, expectatio tam læta recreet, & asperatum in reos

Consulis animum temperet ac leniat. Da geminæ soboli locum, ut, si quam hodierno facinore inuissent paterno nomini labem ac maculam, hanc suo in Rempublicam studio & rebus præclare gestis totam abstergant. Noli invidere patriæ dulcissimum in ipsis decus certissimumque præsidium, &, quod amori paterno non indulgeres, hoc conspirantibus omnium studiis condonare non pigeat.

Adeste, infortunati Liberi, succedite propius, & lugubris ille apparatus, qui jam movit unumquemque nostrum, etiam parentem ad misericordiam inflectat. Intuere sobolem, Brute, respice lachrymas sinceri doloris indices, & vultus illos, quos luctus obsidet ac deformat, diligentius contemplare. Misereat te teneræ, incautæ, & nondum satis expertæ juventutis: reputa tecum, quam sis excitaturus apud omnes gentes crudelitatis opinionem, nisi te exorari, nisi te placari permiseris. Te igitur, per charitatem patriæ, per dulce parentis nomen, per tuam ipsius gloriam, per quidquid jucundum tibi & acceptum esse potest, oramus atque obtestamur, ne, dum propter eximias virtutes apud posteros celebraberis, durior in Liberos ac crudelior audias. Quid proderit prudentiam tuam laudari, celebrari fortitudinem, extolli summum in patriam amorem, si clementia una atque humanitas desiderari videatur.

Moveat ergo te paterna pietas; moveat tristissima filiorum tuorum conditio. Satis hucusque dedisti patriæ, satis dedisti officio Consulari: memento tantisper, quid naturæ, quid sanguini debeas, neque te patrem esse pigeat ac prædicari.

LUCIUS

LUCIUS JUNIUS BRUTUS

Consul ac Pater.

Sedeo miserrimus Pater Judex duos inter filios nefariæ conjurationis artifices; aut crudelitatis labem, reos damnando, aut socordiae notam, nocentes absolvendo jam jam subiturus! Proh! quam variæ, Patres Conscripti, distrahunt ancipitem curæ! Ut huc, illuc fluctuat incerta mens, dum hinc naturæ, illinc Patriæ vox tacitum pungit ac stimulat. Etsi enim, Patres Conscripti, immanis flagitij, quod à filiis patratum est, horror attonitum percellit animum, atque, ut par est, exasperat; nondum tamen sic obdurui naturæ & sanguini, ut esse me patrem vel perduellium filiorum non sentiam. Quamquam inultam relinques Patriam, ô Brute, cujus defensor acerrimus modò visus es? Justissimas afflictæ urbis querelas aspernabere, quæ suum in Romano Consule præsidium ac fiduciam habet? Nihil te violatæ libertatis amica vox commovebit, quam erexisti jacentem, perditam recreâsti? Imò, imò movent hæc omnia mirum in modum, Patres Conscripti, neque me paternus amor ita perturbat, ut non videam satis, quid urbi, quid patriæ, quid officio, quid libertati debeam.

Adeste, Filii; state patris ad tribunal. Quamquam parcite, si filios dico, Patres Conscripti, si filios agnosco vel nocentes. Vultus, frons, oculi, corporis habitus, nomen utrique inditum, hæc filios omnia, hæc parentem probant. Utinam & patris animus, fides, constantia, patriæ charitas & facta pariter adestent! quæ quoniam video in vobis desiderari, quid ego vos deinceps filios appellem?

D 5

Hoc

Hoc studuit pater præter cætera, ut impostum per tot annos liberis cervicibus jugum deiceret; vos turpissimæ servitutis amatores idem illud, quantum fuit in vobis, reposuistis. Ego non jacentem modò, sed intermortuam libertatem curis meis ac laboribus, ipso capitis periculo suscitabam; vos reviviscentem faustis ominibus, & aura liberiore jam gaudentem appetiistis. Ego perditissimos Adolescentulos, funestissimam Juventutis nostræ corruptelam, libidinis, impuditiæ, furoris impij faces expuleram, ejeceram, exterminaveram; vos tutari eosdem consilio, adjuvare opibus, conflata patriæ in perniciem conjuratione postliminio revocare non erubuitis. Ego unà cum Regis nomine dominantem jam diu in hac civitate tyrannidem videbar æternùm proscriptisse; vos publicæ tranquillitatis ofores, Tarquinio servire turpiter, quàm partâ frui libertate maluistis. O dignos Bruto parente filios! ô studiosos paternarum virtutum æmulatores! Tales ego filios non abnuam, non ejurem, non abominer; qui sceleratorum civium studia amoris patrio, proscriptorum comoda meis periculis, exulum incolumitatem paterno capiti præposuerunt? Nam quò tandem cessisset Pater, degeneres, si redditus huic urbi Tarquinius per vos fuisset? Quæ spes desolatis rebus & afflictæ saluti superesset, si felicem vestra consilia exitum habuissent? Viveret hodie infelix Brutus, si regnare rursum, quod ambo tantopere promovistis, Tarquinio licuisset.

Ite, ite; alium quærite, si potestis, qui vos habere filiorum loco velit, qui compellari se à vobis parentis nomine patiat. Providete vobis aliquem, qui tutari rebelles, patrocinari perduellibus, fovere caput in suum conjuratos sustineat.

stineat. Scrutamini in hac Urbe, quam perdere, quam evertere penitus, quam delere ex hominum memoria cogitastis, scrutamini, inquam, vestigate, conquirite, qui adesse vobis in hoc discrimine, qui ferre opem laborantibus, qui imminentem vestris capitibus procellam avertere paratus sit. Quod ad me attinet, nequissimi proditores, nihil expectate deinceps quidquam, præter austeram Consulis severitatem, feralem paræmque meritis rigidissimi Judicis sententiam, & cruentam, si fuerit opus, tortoris barbari inmanitatem.

Nam quid præstem aliud, Patres conscripti; quam gerere me Personam, vel quos induere sensus jam decet; qui vestro beneficio tuendæ, moderandæ, conservandæque huic Urbi præpositus, amoliri longius quod est noxium, propulsare viriliter quod est perniciosum, quod corruptum est rescindere penitus, pro ratione mei muneris, cogor ac teneor? An si naturæ vox parentis animum etiam inflecteret, si sordidato ac luctuoso illo Liberorum conspectu adhuc commoverer, si plus apud me posset patris affectus, quàm dignitas Consulis, si viderer mollescere, dum severi judicis partes exigitis, an, inquam ferre vos posse id putem? an non insurgat statim in me Patria, & oblitum debitæ in ipsam charitatis accuset? Imò vocem illius audio, Patres Conscripti; me, me inflicti recens vulneris admonet, & adhortatur tacita, ut mederi malo, quamprimùm velim. Audite vosmetipsi quid loquatur, quid exoptulet, quid precetur.

Tu me refeceras, inquit, languentem, Brute, tu jacentem erexeras, recreaveras afflictam, captivam liberaveras, & amissam jam diu libertatem redonaràs. Verùm orta est, tuo de sanguine
ge-

gemina pestis nostram in perniciem conjurata, quæ pristinis affligere me malis meditatur. Vix dum apud me sum, adeo repentinus novæ servitutis timor miseram perterrituit! Mihine securam esse liceat, dum medio in sinu fovebo perduelles, dum spirabunt monstra illa, dum inultum scelus dominabitur? Age ergo tu, qui strenuus libertatis meæ assertor extitisti, pœnas repete, ulciscere Patriam, cujus tutor ac custos constitutus es. Ede severitatis exemplum, unde habeant boni cives, quod sequantur; mali, perditique quod pertimescant. Discant ex te posterius, quo Patriam loco habere Consules debeant, noverint scelerati liberi, quid vel ab ipsis parentibus sibi sit expectandum, si quando ab officio recesserint. Nihil te parricidas ac perduelles plectere pigeat, quorum exitio ac ruinâ servabis Patriam, tuamque tam illustri fortitudinis exemplo fidem posteritati consecrabis.

Hi sunt, Patres Conscripti, quibus me Patria stimulis pungit, atque excitat; cujus ego imperijs nisi me obsequentem exhibeam, neque iudicio vestro dignus, neque dignus munere, quo defungor, videri possum.

Vobis verò, Liberi, ratio superest uua eluendæ culpæ, quam admisistis, si paratas vobis pœnas ultrò perferatis. Colligite animos ad subeundam mortem fortiter: ostendite pristinam ad durissima quæque fiduciam & alacritatem: despiciate, si potestis, si quid roboris superest, quæ meruistis supplicia, & dignam patriæ everforibus, parricidis, & perduellibus mortis sententiam constanter approbate.

I, Licitor; colliga manus; utriusque caput obnube; religa ad palum; virgas expedi; distringe fasces, & impactâ viriliter in cervices hastâ,
in.

invisa Patriæ, bonisque omnibus capita ab humeris revelle.

JUNIUS BRUTUS

Pro se & Fratre morituris.

Ubi sum? & quas hodie videor translatus in terras? Consulem alloquor, an Tyrannum, Parentem, an carnificem; Hominem, an belluam? Nam quid dissimulem, Patres Conscripti, & acerbissimam, quæ me angit, ægritudinem verear morti proximus aperire? Consulem dicere te amas, Brute, & tyrannum agis? Parentis jucundum nomen affectas, & carnificis Personam exhibes? Vis hominum haberi moderatissimus, &, quod belluæ execrarentur scelus, ipsis belluis crudelior ac ferocior audere non dubiras? Scilicet vobis Consul videbitur, Patres Conscripti, qui patriæ non consulit, sed eandem evertit? qui leges à Romulo & à Numa sapienter institutas non tuetur, sed abrogat? qui Regem suum ac consanguineum non defendit ac protegit, sed dejectum solio turpiter, privatum regno per summum nefas, patriam etiam nihil tale meritum ejicit? qui promissam populo Romano libertatem non modò non impertit, sed unius legitimi Regis in locum duos Tyrannos crudelissimos substituit?

Durum est quidem, Patres Conscripti, sic invehi in parentem, & quem natura ipsa verendum & amandum præscribit, eundem maledictis laceffere. At numquid suavissimis illis legibus nos eximit ac liberat immitis pater, dum filios abnegat, rejicit, execratur? dum paternæ charitatis oblitus tyrannum se nobis ac carnificem

ex-

exhibet atque ultrò profitetur? Quamquam ferremus æquiùs, Patres Conscripti; nihil nos feralis, quam in immeritos tulit, sententiæ tantum pigeret, nisi nos tanquam proditores patriæ, paricidas ac perduelles juberet occidi: non pœnas quantumvis graves, non cruentam mortem, sed pœnarum ac mortis causam perhorrescimus. Nam quid egimus, amabo vos? quod tandem scelus nostrum est? quid admissum à nobis tam grave, quod nisi proditorum ac perduellium supplicio expiari non possit? An accensas in Urbem faces intulimus? an civium quemquam designavimus ad cædem? an prodere patriam hostibus? an clandestina cum ijs inire consilia, aut quidquam amicæ libertatis in jura tentavimus? Vos qui cordis humani latebras & arcanos sinus inspicitis, Dii immortales, nôstis, si quid sit ejusmodi, quod miseris adolescentibus exprobrari jure merito possit?

Vos ipsi nobis adeste testes, Patres Conscripti, quàm immunem à flagitio vitam egerimus; quàm expertes sceleris vel in hac causâ haberi debeamus. Nisi fortè crimen illud est, quòd amicum, quòd affinem, quòd Regem nostrum vestris ipsorum suffragijs in solio constitutum, & per iniquam parentis æmulationem privatum regno ac patriâ consolari parumper, & spe melioris fortunæ miserum suscitare voluerimus? Hoc illud piaculum est, Patres Conscripti, propter quod mitis & humanus Consul cives immeritos, cupidissimus geminæ sobolis parens innocentes filios maclat ac perdit. Hac provocatus injuriâ Judex integerrimus, jura naturæ omnia perfringere non dubitat. Hac specie sceleris, hoc colore prætento, pulchrum est Majestatem consulis acerbissimâ tyranni violentiâ, amorem pa-

paternum carnificis crudelitate, hominis humanitatem ferarum sævitiâ dedecorare.

Scilicet non dubitavit ille, si proprios in filios sæviisset, quin cætera, quæcumque nuper designavit suæ ferocitatis monumenta, vobis probarentur: nec proprio sanguinis sui dispendio voluit, quod erat à se factum per insatiabilem dominaadi libidinem, id boni publici studio, & amore libertatis excusare. Sic impunè sibi fore credidit, quod Regum in Majestatem attentasset, quod legitimum Principem folio disturbasset, quod eodem pulso turpiter, & ejecto nostris de mœnibus, eandem ipse potentiam, solo nomine immutato, usurpasset. Sic debitas sævitiæ suæ pœnas declinandas esse speravit, qui nobilissimos Juvenes, affines suos, civitatis hujus præsidium, totius imperij spem florentissimam per summum nefas expulerat: qui Collatinum Collegam suum de se optimè meritum dignitate spoliaverat; qui bonos cives rerum nostrarum studiosos fortunis, civitate exuerat. Sic laudem à vobis, Patres Conscripti, non dedecus, mercedem, non supplicium exspectat, dum vestrapalàm in bona, in fortunas, in auctoritatem, in libertatem, in vitam jam jam involabit! Debui-
mus priùs ambo cadere furori ipsius victimæ, quàm patratorem scelerum fructu tranquillus frueretur, & cætera, quæcumque meditatur, flagitia cum spe impunitatis certâ pertentaret.

Cùm ergò deinceps vivendum sit non cum Consule, sed cum tyranno, non cum parente, sed cum carnifice, non cum homine, sed cum belluâ, nihil est, quod juvare vita nos possit. Moriamur ultrò, Frater; neque, post extinctam civitatis hujus gloriam vivere ultrà appetamus.

Ser-

Serviant ingenui, qui voluerint sub tyranno: vivant cives sub carnifice; spirent homines sub belluâ; nos, Frater, nihil patiamur ejusmodi. Subeunda quidem mors nobis est; sed gloriosius est mori, quàm servire: perire semel optatius est, quàm in perpetuo metu vitam infelicem trahere. Nihil mori pigeat, quibus moriendi causa tam honorifica, tam egregium facinus vivendi finem attulit!

Pulum per summum nefas Principem legitimum revocare, spoliatum bonis, folio, patriâ restituere in pristinam dignitatem, Majestatis regiae jus tueri pro virili parte tentavimus. Pulchrum est tam glorioso operi succumbere, & in medijs propulsandæ tyrannidis conatibus vitam dare. Exorietur tandem aliquis virtutis ejusdem æmulator, qui patrati in nos sceleris pœnas repetat, qui manes nostros, Superis volentibus, ulciscatur: qui tyrannum ferocissimum de solio dejiciat, qui carnificem crudelissimum bene moratâ de civitate expellat; qui belluam immanissimam inter homines vivere non patiatur; qui Regum expulsorem, perturbatorem libertatis, tortorem ac parricidam meritis, ut par est, pœnis vicissim afficiat! Agedum, licetor; quid hæc res lentus? hac spe fretos, tam latâ expectatione sustentatos feri utrumque, & nihil ultrâ vitæ cupidos obtrunca.

POLY.